

Nyt fra nationalparken

Kære læser

I morgen begynder skolernes sommerferie, og de glade toner fra [Feriesangen](#) kæmper om opmærksomheden med de nyudsprungne students jubel. Og selv om vi ikke kan tænde bål til hverken sankthans eller [Sankt Høns](#), så er vi sikre på, at både beboere og gæster ved Vadehavet nyder det skønne vejr og det 20 grader varme vand i havet.

Den sidste måned har vi åbnet endnu en port til Vadehavet, har sejlet med skoleelever, har haft fernisering, fået vores magasin på gaden og meget mere. Glæd dig til denne sidste nyhedsmail inden sommerferien - vi vender tilbage i august med mere spændende nyt!

Med ønsket om rigtig god læselyst og dejlige oplevelser ved Vadehavet i den dejlige danske sommer - de bedste hilsner fra sekretariatet.

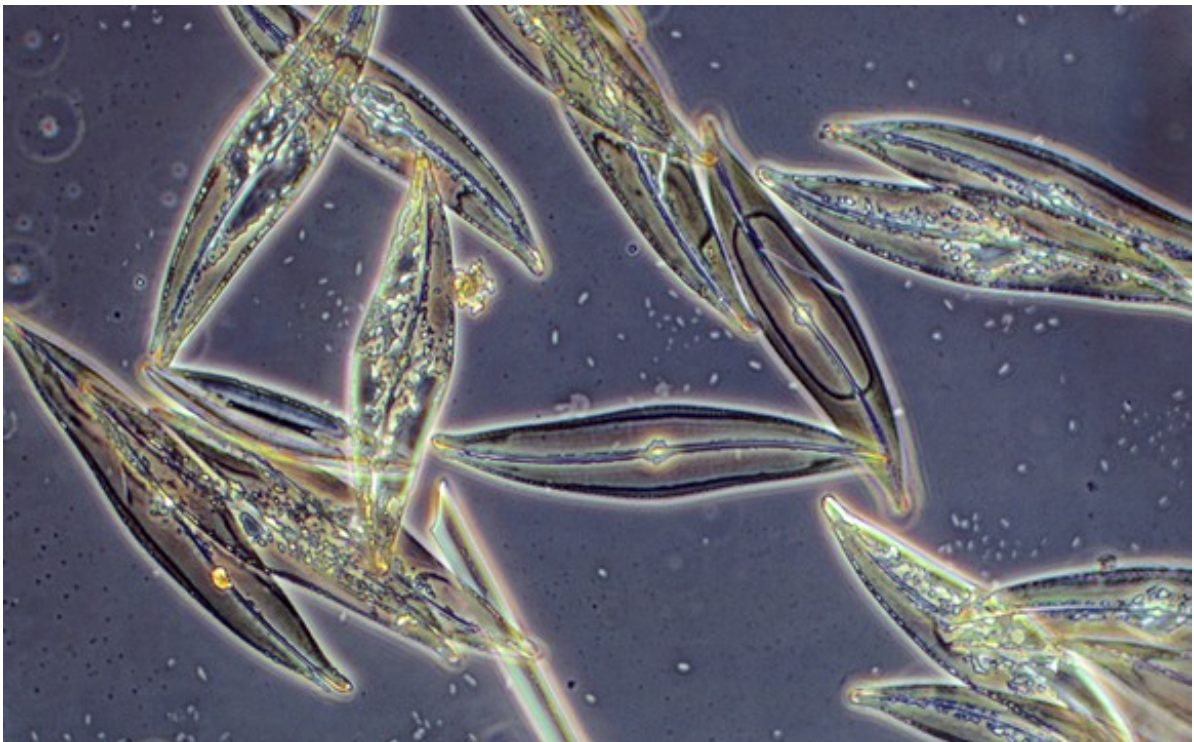
Første møde i nyudpeget bestyrelse

Der var syv nye ansigter iblandt, da bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet i dag mødtes i Varde.

Bestyrelsesmødet var nemlig det første, efter at miljøminister Magnus Heunicke i begyndelsen af juni satte navn på dem, der skal [udgøre bestyrelsen](#) sammen med den ligeledes [nyudpegede formand](#), Flemming Just.

På bestyrelsesmødet, der ikke var færdigt, da dette nyhedsbrev blev skrevet, skulle bestyrelsen konstituere sig med næstformand og med medlemmer til diverse udvalg. Desuden skulle bestyrelsen høre mere om en af efterårets og næste års store opgaver: evaluering af den nuværende nationalparkplan og udarbejdelsen af en ny plan for perioden 2025-2030.

Oplev verdensarven på Kgs. Nytorv

København er udpeget som UNESCO-UIA World Architecture Capital of Architecture 2023. Det fejrer vi sammen med de andre verdensarvssteder i det danske rigsfællesskab med en stor udendørs [fotoudstilling på Kgs. Nytorv](#) i det centrale København 1.-30. juli 2023. Arkitektur forbinder I måske med bygninger, men i Vadehavet er det jo naturens kræfter - vind og vand, men også planter - der er arkitekt, bygherre og entreprenør, som dagligt bygger om, lægger til og river ned.

Vi vil gerne invitere jer til åbningen af årets UNESCO-fotoudstilling lørdag 1. juli kl. 13-14.30. Vi glæder os til en festlig premiereevent. Skulle det ikke lige passe ind i jeres planer for 1. juli, så håber vi, at I vil lægge vejen forbi Kgs. Nytorv, hvis sommerferien bringer jer til staden i løbet af juli.

De i alt 10 verdensarvssteder i rigsfællesskabet bidrager med hver ni flotte fotos og en introplanche til udstillingen. Billedet herover, der er et af vore ni fotos, viser kiselalger - de mikroskopiske organismer, som er første led i den enorme biologiske produktion i Vadehavet (som er medvirkende til, at det har status som verdensarv).

Wildlife-værker på Fanø Kunstmuseum

Under to ugelange besøg har i alt 19 kunstnere fra The Society of Wildlife Artists arbejdet intenst med pensler, papir og farver i Nationalpark Vadehavet. Første besøg var i 2019, hvor kunstnerne havde base i Højer. Andet besøg i 2022 var henlagt til den nordlige del af nationalparken med Fanø var udgangspunkt.

Fanø Kunstmuseum udstiller i perioden 8. juli til 22. oktober et udvalg af værkerne, som viser os Vadehavet set med nye øjne.

[Udstillingen](#) har fernisering lørdag 8. juli kl. 13 - og alle er velkomne på Fanø Kunstmuseum, Nord Land 5, Sønderho, 6720 Fanø.

PS. Se også næste nyhed...

Kunstabog: Hjem søgt af tidevandet

I forbindelse med åbningen af SWLA-udstillingen på Fanø Kunstmuseum lørdag 8. juli (se nyheden herover) præsenteres samtidig [bogen "Hjem søgt af tidevandet"](#) om det samlede kunstprojekt fra nord til syd i det danske vadehav.

Bogen udkommer både i en dansk og engelsk udgave og kan købes på museet i forbindelse med ferniseringen. Bogen er udgivet af Nationalpark Vadehavet og indeholder over 100 værker og en poetisk tekst, forfattet af Colin Williams og redigeret af Marco Brodde, der er idémand til projektet og medlem af The Society of Wildlife Artists.

Bogen koster 300 kroner, og den vil efterfølgende også kunne købes i lokale boghandler samt på nettet.

Magasin med unge agenter på forsiden

På Egebæk-Hviding Skole har man virkelig taget Vadehavet ind i undervisningen og

uddanner nu samtlige elever fra børnehaveklasse til 6. årgang som 'vadehavsagenter'.

Hvad det nærmere går ud på, kan man læse om en af de mange artikler i det spritnye Nationalpark Magasin. Det er det 10. i rækken, og igen i år kan man på de 84 sider få viden og nyt om Vadehavet, nationalparken og verdensarven. Og der er masser af inspiration til, hvad man kan opleve i nationalparken. Dertil kommer mange flotte billeder - blandt andet præsenterer vi nogle helt nye fotos af Vadehavet taget fra fly. Her får man virkelig det store overblik.

Nationalpark Magasin tager læserne med på en tur rundt i hele vadehavsområdet lige fra Blåvandshuk til Margrethekog ved landegrænsen. Magasinet er trykt i lækker kvalitet, det er helt fri for annoncer - og så er det ganske gratis. Man kan få et eksemplar hos nationalparkens flere end [230 partnere](#) - heriblandt er bibliotekerne og en række museer og formidlingsinstitutioner i de fire vadehavskommuner. Det kan også læses online [som bladre-pdf her](#).

Godt gang i ynglefuglene i nationalparken

Et af nationalparkens naturprojekter går ud på at hjælpe de jordrugende fugle i Vadehavet til en bedre ynglesucces, og det såkaldte [Kystfugleprojekt](#) arbejder på flere fronter. I samarbejde med Naturstyrelsen og Fanø Kommune afmærkes der små områder på strandene på Rømø og Fanø med hegnspæle, snore og skilte, som giver ro til rugende strandskader, præstekraver og klyder.

En videreudvikling af disse tiltag har i de seneste år også medført, at der med hjælp fra en større gruppe af frivillige fugle-entusiaster er blevet sat rævesikre, strømførende hegn op om særligt vigtige yngleområder for især dværgerterne og hvidbrystet præstekrave fire steder - på Lakolk Strand på Rømø, på Hønen og Grønningen på Fanø og ved Blåvandshuk. Som noget helt særligt er der også blevet fremstillet to flydende strande (i skikkelse af to flåder på 3 x 6 meter), som ligger for anker i et hjørne af Trafikhavnen på Esbjerg Havn.

Indsatserne er vigtige for de jordrugende fugle, og især de strømførende hegn og flåderne på Esbjerg Havn giver pote. Således er der indtil videre registreret næsten 45 par af hvidbrystet præstekrave i hegnet på Lakolk Strand. Det svarer til næsten halvdelen af den danske ynglebestand!

Også på flåderne i havnebassinet ses der fremgang, og adskillige par af fjord- og havterner har indtil videre besat de flydende lejligheder.

Ny port perforeret med lanse

Der var åbnings-feststemning på Myrthuegård 14. juni: Solen skinnede (også) over Ho Bugt og Marbæk-området, der var masser af taler, lokal lammegryde og stegte friskfangede hesterejer, lækende saft, rundvisninger og meget mere. Der var dog ingen rød snor, der skulle klippes - dagens højdepunkt var i stedet, da en flok lokale børnehavebørn forsynet med en lang 'lanse' bragede igennem papiret på en til lejligheden lavet træport. Det var naturligvis symbolsk, for på den måde var det børnene, der kunne 'erklære' Myrthuegård for åben som port til Nationalpark Vadehavet.

Port-projektet på Myrthuegård indgår i nationalparkens store formidlingsprojekt '[Velkommen til Nationalpark Vadehavet](#)' og er støttet af Nordea-fonden og Esbjerg Kommune. Personalet på Myrthuegård har været dybt involveret i processen med at skabe ny formidling, der er målrettet store børn og små, men absolut også er spændende for voksne. Formidlingen sender de besøgende ud i landskabet omkring Myrthuegård, hvor de med alle sanser kan opleve tidevandet, Jordens geologiske udvikling og naturen i det hele taget.

Vi kan kun opfordre alle til at tage en tur til Myrthuegård for selv at opleve, hvad stedet har at byde på. Læs mere på [Myrthues hjemmeside](#).

Plantelivet tjekket i Nofence-område

I dagene 15.-18. juni mødtes atter et hold 'plante-nørder' i projektområdet for 'Virtuel hegning på Fanø' ved Albue Bugt. Her undersøgte de for tredje gang de botaniske forhold i de strandengs-, klit-, hede-, mose- og skovområder, som indgår i det 70 hektar store forsøgsareal, hvor brugen af GPS-halsbånd til græssende køer afprøves.

Det skete igen under ledelse af Rita Buttenschøn fra Københavns Universitet, og holdet bestod af et skønt miks af studerende, biologer og lokale, frivillige botanikere.

Formålet med undersøgelserne er blandt andet at få kortlagt de botaniske værdier i projektområdet, men nok især, at der over tid kan opnås nogle erfaringer med at styre og målrette afgræsningen - og dermed plejen - af naturarealer, som med konventionelle metoder kan være vanskelige at få afgræsset med husdyr i fremtiden.

LIFE-medarbejdere kom på besøg

I sidste uge var der besøg fra Storbritannien og Holland i det nordtyske og danske vadehav. 14 medarbejdere fra [LIFE](#)-naturprojekter i de to lande kom sammen med to tyske kolleger for at se og høre om aktuelle fugleprojekter i det dansk-tyske vadehavsområde.

Besøget startede med LIFE Wadden Sea Birds-projektet i Rickelsbüller Koog og Margrethekog Nord, hvor en række danske samarbejdspartnere sammen med tyske Stiftung Naturschutz Schleswig-Holstein arbejder på at skabe nye og bedre levesteder for en lang række typiske kystfugle. Ved Rickelsbüll viste Oliver Granke de mange konkrete tiltag for at skabe mere lysåbne og våde forhold i marsklandet frem, og længere mod nord fortalte Giuke Dahl Kretschmer fra Naturstyrelsen og John Frikke fra Nationalpark Vadehavet om henholdsvis de levestedsforbedringer der er gennemført i Margrethekog Syd og om de tiltag, der skal sikre de 260 ha i Margrethekog Nord som et helt nyt engfugle- og klimasikringsprojekt i årene der kommer.

Besøget sluttede af på Rømmø, hvor både den rævesikre hegning til ynglefugle på Lakolk Strand og det nye søområde i Juvre Enge blev vist frem. De besøgende var meget tilfredse med projekterne og udvekslingen af viden og erfaringer kørte i højeste gear under hele arrangementet.

Kurser til skolelærere og pædagoger

Er du måske lærer eller pædagog? Og har du lyst til at blive klogere på, hvordan du formidler Vadehavets natur, kultur og verdensarv til dine elever i indskoling, mellemtrinnet eller udskoling? Så kan du tilmelde dig et gratis heldagskursus med Mit Vadehav.

På kurset vil du få en indgående introduktion til [hjemmesiden mitvadehav.dk](http://hjemmesiden.mitvadehav.dk), herunder opgaver til brug i din undervisning, samt inspiration til aktiviteter på vaden i selskab med en kyndig naturvejleder.

Kurset holdes på Vadehavscentret i Vester Vedsted 6. september kl. 9-15 målrettet børnehaveklasse og indskoling, og 7. september kl. 9-15 målrettet mellemtrin og udskoling.

Du kan læse mere om dagen og tilmelding på Mit Vadehav [under 'Kurser'](#).

Det sker i Nationalpark Vadehavet

- 22. juni - [Society of Wildlife Artist udstilling](#) i Højer har sidste åbningsdag
- 26. - 27. juni - [Nationalparkskipet](#) sejler med studerende fra Københavns Universitet
- 23. juni - [Det mobile infosted](#) besøger Ribe Camping og herefter Kammerlusen
- 8. juli - Society of Wildlife Artists udstiller på [Fanø Kunstmuseum](#)
- 16. juli - Nationalparkskipet besøger Sønderho i forbindelse med [Sønderhodag](#)

Guidede ture og arrangementer i [de kommende måneder](#) kan du blandt andet finde på vores hjemmeside.

Vidste du at:

- Mandøboerne fejrer [Sankt Høns](#) i stedet for Sankt Hans?
- badevandet i Vadehavet allerede er [20 grader](#)?
- du altid kan finde viden og [ferietips på MitVadehav](#)?
- du altid kan finde guidede ture, strandrensningsture og meget mere i [vores kalender](#)?
- du kan tage med [NaturKulturVarde](#) ud og se de skjulte dyr i Vadehavet?
- Friluftsrådet har tildelt Tønder Kommune titlen som [Danmarks bedste friluftskommune](#) 2023

Fotos: Sjøv på stranden: John Frikke; Mennesker på vaden: Torben Hestehave; Kiselalger: Scanpix; SWLA på Fanø Kunstmuseum: Jens L. Hansen; Hjem søgt af tidevandet (bog): Jens L. Hansen; Magasin 2023: Jens L. Hansen; Kystfuglestatus: Henning Simonsen; Indvielse Myrthuegård: Jens L. Hansen; Botanikere i felten: John Frikke; LIFE-medarbejdere: Dominic Cimiotti/NABU; Lærerkurser: Helle Hovmand-Rasmussen; Sønderhodag: Alette Houman; Badende drenge: Ulrik Pedersen

---

Nationalpark Vadehavet opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyhedsbrev og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.
[Læs mere om Nationalparkens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)